

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ALBEL ALTINOVA AKARYAKIT, İNŞAAT ÇİÇEKÇİLİK, TAŞIMACILIK, TEMİZLİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: İstihdam Edilen İşçiler	5
Tablo 2: Şirketin Son 6 Yıllık Finansal Durumu	7
Tablo 3: Öğrencilere Ödenen Burslar	23
Tablo 4: Kullanılmayan Yıllık Ücretli İzinler	28

KISALTMALAR

ALBEL : Altınova Akaryakıt, İnşaat Çiçekçilik, Taşımacılık, Temizlik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

İ.S.G. : İş Sağlığı ve Güvenliği

KDV : Katma Değer Vergisi

Ltd. Şti. : Limited Şirketi

SMMM : Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

TL : Türk Lirası

TTK : Türk Ticaret Kanunu

VUK : Vergi Usul Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Şirket Sermayesinin Tamamının Karşılıksız Kalması

B. Diğer Bulgular

1. Şirket Tarafından Yapılan Bazı Ödemelerde Kamuya Olan Borçlarla İlgili Gerekli Sorgulamaların Yapılmaması
2. Trafik Cezalarının Şirket Tarafından Ödenmesi
3. Araç Muayenelerinin Zamanında Yaptırılmaması Nedeniyle Gecikme Bedelleri Ödenmesi
4. Şirketin Yüksek Tutarda Sosyal Güvenlik Prim ve Vergi Borcunun Bulunması
5. Belediyenin Öğrencilere Verdiği Bursların Şirket Tarafından Ödenmesi
6. Herhangi Bir Yasal Dayanak Olmadan Belediye Bünyesinde Görevlendirilen Şirket Personeliyle İlgili Giderlerin Belediyeden Tahsil Edilmemesi
7. Belediye ve Şirket Bünyesi Dışında Personel Çalıştırılması
8. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

ALBEL Altınova Akaryakıt İnşaat Çiçekçilik Taşımacılık Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti. kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş ve tüzel kişilik sıfatıyla icra ettiği faaliyetlere dair temel düzenlemeler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu başta olmak üzere diğer mevzuatlar çerçevesinde yerine getirilmektedir.

Şirketin gerçekleştirdiği her türlü hizmet alımı ve satımı işleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu başta olmak üzere diğer mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir.

İşçi ve işveren hakları, sorumlulukları ve ilişkileri ile işçilerin özlük hakları ve çalışma şartlarıyla ilgili kuralları belirleyen mevzuat yönünden ise 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği, Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği, Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları Dair Yönetmelik, İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri ile İlgili Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Alt İşverenlik Yönetmeliği başta olmak üzere diğer mevzuatlar çerçevesinde yürütülmektedir.

Albel Altınova Akaryakıt İnşaat Çiçekçilik Taşımacılık Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti. yukarıda yer alan temel mevzuatın dışında faaliyetleri ile ilgili iş ve işlemlerini her bir birimin kendi faaliyet alanını ilgilendirme kriteri dikkate alınmak üzere aşağıda yer alan mevzuat hükümleri doğrultusunda yerine getirmektedir;

-193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu

-5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu

-213 sayılı Vergi Usul Kanunu

-3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu

-488 sayılı Damga Vergisi Kanunu

-3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Hakkında Kanun

Şirket ana sözleşmesinde şirketin esas iştiğal konusu aşağıda belirtilen şekildedir;

A-Akaryakıt

-Her türlü ham petrol, süper benzin, gaz, motorin, fueloil likit, petrolden yapılan Ürünler, asfalt, zift ve katkı maddeleri ticaretini yapmak, yükleme, boşaltma, depolama, dağıtım ve dolum tesislerini kurmak.

-Akaryakıt istasyonları kurmak.

-Petrol kimya sanayii ürünleri ve bunların mamul boya profilleri ile ilgili faaliyetlerde bulunmak.

-Petrol açma, çıkarma ve nakletme petrol hatırlama ve benzeri faaliyetlerde kullanılan araç, gereç ve yedek parçalarının ticaretini yapmak.

-Petrol ve petrol ürünleri ile ilgili benzin istasyonları kurmak, kurdurmak, alım satımını yapmak.

-Kara, deniz ve havayolu ile yurt içi ve yurt dışı kimyasal madde, petrol taşımacılığı yapmak.

-Petrol ve petrol ürünlerinin tüm çeşitlerinin yurt içi ve yurt dışı nakliyelerini yapmak, filolar kurmak, kiralamak ve kiraya vermek.

-Her türlü sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG), oksijen gazı, eton, argon, helyum ve diğer asal gazların depolanması, muhafazası, dolum tesislerinin kurulması.

-LPG satış istasyonları açmak, Servis hizmetlerinde bulunmak. Benzin ile çalışan araçların LPG'ye dönüşümünü yapmak, bunun için kullanılacak her türlü malzemenin toptan ve perakende alımı satımı, dağıtımı, ithalat ve ihracatını yapmak.

B-İnşaat

-İnşaat taahhüt ve müteahhitlik işleri yapmak, resmi ve özel inşaatlar yapmak.

-Resmi ve özel kamu kurum ve kuruluşların inşaat işleri, tüneller, limanlar, fabrikalar, yollar, köprüler, bentler, barajlar, lojmanlar, idare binaları gibi yapılar, resmi kurum ve hizmet binaları, beton, asfalt, karayolu, liman binaları, iş hanları, ticari yapılar, atölyeler, imalathaneler ile her türlü toplu konut, kooperatif meskenleri, kara ve demir yolları, hava meydanları, istasyonlar, otogarlar, otoparklar, garajlar, çarşı mağaza, pazar işyeri, otel, motel, villa, pansiyon, hastane, cami, dispanser, sağlık merkezleri, ilk yardım tesisleri ve benzeri devlet yapıları gibi bayındırlık tesisleri, tatil köyleri, okul inşaatı, eğitim merkezleri, öğrenci yurtları, gölet ve iskele, turistik konaklama, uçuş pistleri, sportif ve tamamlayıcı tesisler ve petrol, doğalgaz boru hatları, kanal içme suyu, su kanalları, drenaj tesisleri, sulama ve kanalizasyon işlerinin inşasını yapmak, taahhütlerde bulunmak.

-Şirket ahşap, yarı ahşap ve betonarme toplu konut, özel konut, her türlü devlet inşaatları yapabilir. Kendi adına yapmış olduğu inşaatları pazarlayabilir.

-Kat karşılığı mesken ve işyerleri inşaatları yapmak, sözleşmeler yapmak, bu mesken ve işyerlerinin tadilat ve montaj işleri, peyzaj ve çevre düzenlemelerini yapmak.

-Yurt içi ve yurt dışında her türlü inşaat tesisat elektrik ve hafriyat konularında taahhütlerde bulunmak ve yerine getirmek,

-Yurt içi ve yurt dışında her türlü yol stabilize çalışmaları, beton, yol, asfalt çalışmaları yapmak ve taahhütleri yerine getirmek.

- Fabrika ve tesislerin komple inşaatının ve montaj işlerinin yapımı ve petrol boru hatları yüksek ve alçak gerilim elektrik tesisatları, enerji nakil hatları, telefon, telgraf ve diğer havi nakil hatları yapım ve montaj işlerini, onarım değişim ve restorasyon işlerini yapmak, yaptırmak.

C-Çiçekçilik

-Açıkta ve örtü altında her türlü çiçek seracılığı ile ilgili üretim, alım satımı, pazarlaması, ithalat ve ihracatını yapmak.

-Her türlü iç ve dış mekan süs bitkileri, kesme ve saksı çiçekleri üretmek, alıp satmak, ithalat ve ihracatını yapmak, satımsal ve peyzaj projeleri ile sulama projeleri yapmak, peyzajla ilgili konularda danışmanlık ve bakım hizmetleri yürütmek.

-Konusu ile her türlü tohum, fide, fidan alıp satmak, ithalat ve ihracatını yapmak.

-Konusu ile ilgili her türlü bitki çimlendirme, köklendirme ve yetiştirme ortamları yaratmak, alıp satmak, ithalat ve ihracatını yapmak.

-Her türlü yapay ve doğal çiçek malzemelerinin toptan ve perakende ticareti, ithalatını, ihracatını yapmak.

-Çiçeklerle ilgili sera ve camekanlar için gerekli malzemelerin alımı, satımı, kurulması, kiralanması,

-Çiçek satışıyla ilgili toptan hal kurup mezat yapmak, çiçek satışıyla ilgili her türlü komisyon işi yapmak.

D-Taşımacılık

-Her türlü yat, kotra, marina, deniz otobüsü, şilep, tanker, yolcu vapuru, uçak, otobüs, kamyon, kamyonet, otomobil, minibüs, midibüs, treyler, çekici, motosiklet, şehir içi minibüs ile taşımacılık, tır gibi, deniz, kara, hava araçları ile şehir içi, yurt içi ve yurt dışı eşya ve yolcu taşımacılığını yapmak, işletmek, işlettiirmek, kiralamak, kiraya vermek.

-Kara, deniz, hava araçları ile ilgili servisler vermek, bunların kumanyalarını, sularını, akaryakıtlarını yedek parçalarını, aksesuar ve lastiklerinin tamir bakımını, donanım ihtiyaçlarını temin etmek.

-Yurt içinde ve dışında her nevi kara, hava ve deniz nakil vasıtaları ile yük ve eşya taşımacılığı, nakliye komisyonculuğu ve acenteliği yapmak.

-Şirket faaliyeti ile ilgili her türlü nakil vasıtaları alır, satar, kiralar, kiraya verir.

-Şirket ilgili mercilerden izin almak kaydıyla kamu ve özel kuruluşların personel, işçi, öğrenci, yolcu ve her türlü mal taşımacılığı ve benzeri hizmet alanında, şehir içi, şehirler arası otobüs, servis ve nakliye işletmeciliği yapabilir. Konusu ile ilgili araç, gereç, nakil vasıtaları alabilir, işletebilir, satabilir, kiralayabilir, kiraya verebilir, komisyonculuğunu yapabilir.

-Tanker ile yurt içinde su alım satımı, komisyonculuğu yapmak.

E-Temizlik

-Kamu kurum ve kuruluşları, ev, iş hanı, iş merkezi, toplu konut, özel binalar, hastaneler, sosyal tesisler, okullar, turistik tesisler, otel ve motellerin iç ve dış bina bahçe, kazan

daireleri temizlikleri ile her türlü şahıs ve hükmi şahıs işletmelerinin temizlik iş ve işlemlerinin yapılması veya yaptırılması.

-Binaların ve sosyal tesislerin park ve bahçelerin çevre temizleme, haşere, sürüngen ve kemirgen kontrolü ve ilaçlama, dezenfekte hizmetlerini yapmak ve yaptırmak, temizlik malzemesi ve ekipmanları ile personelin temin ve çalıştırılması

- Sosyal hizmetlerle ilgili personel temin etmek şeklindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş bir limited şirkettir.

Limited şirketler, Kanun'un 573'üncü maddesi gereği bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan, esas sermayesi belirli ve bu sermayesi de esas sermaye paylarının toplamından oluşan şirketlerdir.

Ortaklar, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Limited şirketler, kanunen yasak olmayan her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilmektedir. Limited şirketler tek ortaklı olarak kurulabileceği gibi şirket ortakları gerçek ya da tüzel kişi de olabilmektedir. Limite şirketin organları ise; karar organı olan genel kurul ve yönetim ve temsil organı olan müdürlerden/müdürler kurulundan oluşmaktadır.

ALBEL Ltd. Şti. tek bir müdür tarafından ve münferiden temsil ve ilzam edilmektedir. Şirketin toplam çalışan sayısı ve görev dağılımı, birimler ve kadrolar itibarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: İstihdam Edilen İşçiler

GÖREV YERİ	Kişi Sayısı
Albel Ltd. Şti. (Şirket Bünyesinde)	20
Altınova Belediyesi Zabıta Amirliği	8
Altınova Belediyesi İtfaiye Amirliği	17
Altınova Belediyesi Yazı İşleri Müdürlüğü	10
Altınova Belediyesi İmar İşleri Müdürlüğü	4

Altınova Belediyesi Mali Hizmetler Müdürlüğü	1
Altınova Belediyesi Özel Kalem Müdürlüğü	2
Altınova Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü	12
Altınova Belediyesi Destek Hizmetler Müdürlüğü	18
Altınova Belediyesi Katı Atık Toplama Personeli	4
Altınova Belediyesi Zabıta Amirliği – Güvenlik Personeli	15
Altınova Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü – Garaj Amirliği	42
Altınova Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü – Park Bahçe ve Temizlik Amirliği	42
Altınova Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü- Tıbbi Aromatik Botanik Bahçe	8
GENEL TOPLAM	203

31.12.2024 tarihi itibarıyla doğrudan hizmet alım sözleşmesi kapsamında istihdam edilen 203 personelden, 183 personelin Altınova Belediyesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmetler kapsamında istihdam edildiği, 1 şirket müdürü ve 19 destek personelinin de şirkete ait birimlerde hizmet vermek üzere istihdam edildiği görülmüştür.

1.3. Mali Yapı

Albel Altınova Akaryakıt İnşaat Çiçekçilik Taşımacılık Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca kayıt ve belge düzenini Vergi Usul Kanunu, Tek Düzen Hesap Planı ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak yürütmektedir.

Şirket muhasebe kayıtları üzerinden Bilanço ve Gelir Tablosu hazırlamaktadır. Şirket, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre muhasebe kayıtlarını tutmaktadır. Muhasebe işlemleri bilgisayar ortamında ve bu amaçla üretilmiş muhasebe programları vasıtasıyla yürütülmektedir.

Şirketin muhasebe sistemi Luca, Vega (Belge, Doküman ve İş Akışı Yönetimi) yazılımı üzerinden yürütülen (satın alma talebinde bulunma, satın alma talep onaylama, teklif alma, teklif karşılaştırma) satın alma süreci ile başlamaktadır. Faturalar şirkete ulaştığında öncelikle satın alma birimi tarafından birim fiyat ve tutar kontrolü yapıldıktan sonra depo veri girişi yapılmakta ve sonrasında bu faturalar ilgili birimlerin ve Şirket yöneticilerinin imzaları alınmak suretiyle muhasebe birimine teslim edilmektedir.

Aşağıda şirketin son altı yıllık finansal durumunu (sermayesi, cirosu ve kar zarar) gösteren tablo (2019 – 2024 yılları arası) VUK’ye göre hazırlanmış finansal tabloları olan Bilanço ve Gelir Tablolarından elde edilen verilere yer verilmiştir. Şirket kayıtlarını TL üzerinden tutmakta ve mali tablolarını TL üzerinden sunmaktadır.

Albel Altınova Akaryakıt İnşaat Çiçekçilik Taşımacılık Temizlik San. ve Tic. Ltd. Şti.’nin son altı yıllık finansal durumu (sermayesi, cirosu ve kar zarar) aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 2: Şirketin Son 6 Yıllık Finansal Durumu

	2019 YILI (TL)	2020 YILI (TL)	2021 YILI (TL)	2022 YILI (TL)	2023 YILI (TL)	2024 YILI (TL)
SERMAYE	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
CİRO	28.993.487,18	44.763.981,86	63.402.498,37	159.943.591,90	415.981.744,40	582.559.649,17
GELİR	28.987.072,38	44.762.167,72	62.948.143,03	159.926.001,90	415.870.829,76	582.559.649,17
GİDER	29.836.030,48	46.878.133,45	67.837.223,66	163.308.524,44	423.201.461,24	609.696.690,57
KAR-ZARAR	-848.958,10	-2.115.965,73	-4.889.080,63	-3.382.522,54	-7.330.631,48	-27.137.041,40

Yukarıdaki tabloda, yıllar itibarıyla şirketin gelir, gider ve kar/zarar tutarları yer almaktadır. Şirketin toplam personel sayısının yıllar itibarıyla artması ve özellikle son üç yıllık dönemdeki yüksek enflasyon nedeniyle asgari ücrette yaşanan artışlar personel maaş ve ücretleri ile sosyal güvenlik prim giderlerinin oldukça yüksek rakamlara ulaşmasına neden olmuştur. Şirket son yıllardaki mali tablolarında zarar açıklamış, zarar rakamları da her geçen yıl artmıştır. Zararın en önemli kaynağının personel giderleri olduğu anlaşılmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

6102 sayılı Kanun kapsamında Kanun’a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun’un 175 ve mükerrer 257’nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) seri no’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) seri no’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

Şirket muhasebe iş ve işlemleri, yapılan sözleşme doğrultusunda Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Ltd. Şti. tarafından yürütülmektedir.

Limited şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 625'inci maddesine göre müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidirler. Bu kapsamda şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının düzenlenmesi müdürlerin görevidir. Topluluk yıl sonu finansal tabloları ile yıllık faaliyet raporunun, yıl sonu finansal tablolarının onaylanması, kâr payı hakkında karar verilmesi, kazanç paylarının belirlenmesi ise Kanun'un 616'ncı maddesi uyarınca genel kurulun yetkilerindendir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak şirketleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına ait olup, bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler ise 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda belirlenmiştir. ALBEL Ltd. Şti. 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın 3'üncü maddesinde belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendirildiğinde bağımsız denetime tabi değildir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından alınan ve 19.09.2018 tarihli ve 30540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararında, bağımsız denetime tabi olmayan işletmelerin münferit ve/veya konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında isteğe bağlı olarak Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) ya da Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardını (BOBİ FRS) uygulayabileceklerine karar verilmiştir. Bağ-Kent Sağ. Eğt. Kültür Sanat Sos. Hiz. Turz. İnş. Gıda Tarım Petrol Tic. ve San. Ltd. Şti. tarafından TFRS kapsamında finansal tablo hazırlanmamaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket temel olarak, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu esasları çerçevesinde kurulmuş olup faaliyetlerini de bu esaslar çerçevesinde yürütmektedir. Şirket 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmadığından bu Kanun ve ikincil mevzuat ile öngörülen iç kontrol sistemi ile ilgili olarak değerlendirme yapılmamıştır.

Diğer taraftan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 6102 sayılı Kanun'un limited şirket müdürleriyle ilgili "Devredilemez ve vazgeçilemez görevler" başlıklı 625'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

"Müdürler, kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir. Müdürler, aşağıdaki görevlerini ve yetkilerini devredemez ve bunlardan vazgeçemezler:

- a) Şirketin üst düzeyde yönetilmesi ve yönetimi ve gerekli talimatların verilmesi.

- b) Kanun ve şirket sözleşmesi çerçevesinde şirket yönetim örgütünün belirlenmesi.
- c) Şirketin yönetimi için gerekli olduğu takdirde, muhasebenin, finansal denetimin ve finansal planlamanın oluşturulması.
- d) Şirket yönetiminin bazı bölümleri kendilerine devredilmiş bulunan kişilerin, kanunlara, şirket sözleşmesine, iç tüzüklere ve talimatlara uygun hareket edip etmediklerinin gözetimi.
- e) Küçük limited şirketler hariç, risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesinin kurulması.
- f) Şirket finansal tablolarının, yıllık faaliyet raporunun ve gerekli olduğu takdirde topluluk finansal tablolarının ve yıllık faaliyet raporunun düzenlenmesi.” hükmü doğrultusunda iç kontrol faaliyetleri kapsamında Şirkette yapılanlar aşağıda özetlenmiştir:

Kontrol Ortamı Standartları

Şirket organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Şirkette "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler ise belirlenmiş ve Şirket çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Şirket stratejik plan hazırlamış olup, performans programını ise hazırlamamıştır. Şirket tarafından herhangi bir iç kontrol riski belirlenmemiş olup, risklerin değerlendirilmesine yönelik bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

Şirket tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri belirlenmiştir. Şirket tarafından belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun herhangi bir ön mali kontrol sistemi kurulmamıştır. Şirketin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

Şirketin faaliyet raporu hazırlanmıştır. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı ise blunmamaktadır.

İzleme Standartları

Şirket tarafından iç kontrol sistemi oluşturulmamış olup, bir iç denetim birimi de kurulmamıştır. Ayrıca 6102 sayılı TTK'da öngörülen risklerin erken teşhisi ve yönetimi komitesi de kurulmamıştır. İç denetim biriminin kurulmamış olması nedeniyle iç kontrol sistemine ilişkin bir çalışma mevcut değildir. İş akış kontrolleri ise işletme bölüm müdürleri ve/veya sorumluları tarafından yürütülmektedir.

Şirket bünyesinde yazılı bir risk politikası bulunmamakla birlikte risklere karşı Şirketin kalite prosedürleri ve personel yönetmeliğinde uygulanan yazılı kuralları belirlenmiştir. Bölüm sorumluları, hizmet kalitesi ve müşteri şikâyetleri sonuçlarını değerlendirilerek işletme yönetimine raporlamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

ALBEL Altınova Akaryakıt İnşaat Çiçekçilik Taşımacılık Temizlik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirket Sermayesinin Tamamının Karşılıksız Kalması

Şirketin mali tablolarının incelenmesinde, şirketin zararının sermayesini aştığı tespit edilmiştir.

580 Geçmiş Yıl Zararları Hesabına göre Şirket zararının, 2023 yılına kadar olan sürede toplam zararının 25.858.822,51 TL ve 591 Dönem Net Zararı Hesabı'na göre ise 2024 yılında karşılaşılan zararının ise 15.343.657,68 TL olduğu görülmektedir. Buna göre Şirketin önceki yıllarla birlikte 2024 sonu itibarıyla toplam zararı 41.202.480,19 TL olmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun sermayenin kaybı ve borca batık olma durumuna ilişkin "Çağrı ve Bildirim Yükümü" başlıklı 376'ncı maddesinde;

"Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar. Ancak son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, ya sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ya da sermayenin tamamlanmasına karar vermelidir. Genel kurul tarafından bu yönde herhangi bir karar alınmadığı takdirde şirket kendiliğinden sona erer. "

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlar birlikte değerlendirildiğinde Şirketin kayıtlı ve ödenmiş sermayesinin 500.000,00 TL, geçmiş yıllar zararıyla birlikte toplam zararının 41.202.480,19 TL olduğu ve 2024 yılı sonu itibarıyla Şirketin toplam zararının ödenmiş sermayesinin tamamını karşılıksız bıraktığı görülmüştür.

2024 ve önceki yıllara ilişkin Şirket Ortaklar Kurulu kararları incelendiğinde, Ortaklar Kurulu'nun bu konu hakkında herhangi bir girişimde bulunmadığı ve TTK'nın 376'ncı maddesi gereğince bu durumu ortadan kaldırmaya yönelik tedbirlerin alınmadığı görülmüştür. Bu itibarla Kanun hükmü gereğince Şirket Ortaklar Kurulu tarafından bu yönde herhangi bir karar alınmadığı takdirde şirketin kendiliğinden sona ermesi Kanun'un amir hükmüdür.

Kamu İdaresinin cevabında Şirketin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen yaptırımlarla karşı karşıya kalması sebebiyle genel kurul toplantısı çağrısında bulunulduğu, 20/02/2025 tarihinde 2025-03 nolu karar ile genel kurul toplantısı yapıldığı, gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanacağı, bundan sonraki süreçte de söz konusu oranlara dikkat edilerek, şirketin kâra geçirilmesi için gerekli önlemler alınacağı ifade edilmiş ise de 2024 yılı dönem sonu tablolarındaki olumsuzluğun düzeltildiğini gösteren herhangi bir bilgi/belge gönderilmemiştir.

Şirketin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda belirtilen yaptırımlarla karşı karşıya kalmaması için en kısa zamanda genel kurul toplantısı yapılarak, yukarıda belirtilen mevzuat

hükümleri çerçevesinde Şirket sermayesinin karşılıksız kalmaması hususunda gerekli tedbirlerin alınarak hayata geçirilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirket Tarafından Yapılan Bazı Ödemelerde Kamuya Olan Borçlarla İlgili Gerekli Sorgulamaların Yapılmaması

Şirketin servis hizmetleri karşılığında alt yüklenicilere yaptığı ödemeler ile mal ve hizmet alımı karşılığında yapılan ödemelerde hak sahiplerinin kamuya olan borçlarının olup olmadığına ilişkin sorgulamaların yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tahsilat Genel Yönetmeliğinin "V- Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ve İşlem Yapanların Sorumlulukları" bölümünde,

"5.2. 4734 sayılı Kanun kapsamına giren kurumların, mal veya hizmet alımları ile yapım işleri nedeniyle hak sahiplerine yapacakları ödemeler sırasında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin aranılması gerekmektedir.

4734 sayılı Kanun kapsamında olan idareler Kanunun 2 nci maddesinde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç) ve tüzel kişiler.

- Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri.

- Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yükseköğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar.

- Yukarıda belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler.

- Yapım ihalelerine münhasır olmak üzere, 15/11/2000 tarihli ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya

dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler.

Belirtilen bu kurumlar, gerek 4734 sayılı Kanun kapsamında (istisnalar dahil) gerekse bu Kanun dışında yapacakları her türlü mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için yapacakları ödemeler sırasında vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi arayacaklardır. Ancak, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler münhasıran yapım ihaleleri nedeniyle 22/A maddesi kapsamında belge arayacaklardır.

(Ek paragraf:RG-8/6/2021-31505) Ayrıca, yapım ihalelerine münhasır olmak üzere 4734 sayılı Kanun kapsamında olan; 11/1/1954 tarihli ve 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununa göre kurulan Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. ve 11/10/2018 tarihli ve 7147 sayılı Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanuna göre kurulan Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulunduğu şirketler ve gerek bu bankaların birlikte, gerekse 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalarla birlikte sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler münhasıran yapım ihaleleri nedeniyle 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında belge arayacaklardır."

hükümlerini içermektedir.

Şirketin alt yükleniciler ile mal ve hizmet aldığı firmalara yaptığı ödemelerde söz konusu konularda sorumluluğu bulunmaktadır.

Kamu İdaresinin cevabında konu ile ilgili olarak bundan sonraki süreçte, Tahsilat Genel Tebliği'nin (Seri:l sıra : A) Diğer Koruma Başlıklı Bölümünün V. Amme Alacağı Ödenmeden Yapılmayacak İşlemler ile İşlem Yapanların Sorumlulukları maddesine uygun olarak gerekli hassasiyet gösterileceği, hakedişlerin hak sahiplerine ödenmesi öncesi gerekli iş akış şemaları oluşturularak Sayıştay denetimi sonrasında hak sahiplerinden Borcu yoktur yazısı ile kamuya olan borçlarının sorgusu yapılmakta olduğu ifade edilmiştir.

Şirketin servis hizmetleri karşılığında alt yüklenicilere yaptığı ödemeler ile mal ve hizmet alımı karşılığında yapılan ödemelerde hak sahiplerinin kamuya olan borçlarının olup olmadığının sorgulanması gerekmektedir.

BULGU 2: Trafik Cezalarının Şirket Tarafından Ödenmesi

Şirkete ait araçlar ile şirkete kayıtlı olmayan bazı araçlara gelen trafik cezalarının Şirket tarafından ödendiği ve ilgililere rücu edilmediği tespit edilmiştir.

Şirket araçlarına kural ihlallerinden dolayı trafik cezaları uygulandığı ve bunun da Şirket banka hesaplarından ödendiği görülmüştür. İlgililere rücu edilip gerekli tahsilatların yapılması gerektiği halde 2024 ve önceki yıllarda bunun yapılmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun 18'inci maddesinde;

“ (1) Tacir, her türlü borcu için iflasa tabidir; ayrıca kanuna uygun bir ticaret unvanı seçmek, ticari işletmesini ticaret siciline tescil ettirmek ve bu Kanun hükümleri uyarınca gerekli ticari defterleri tutmakla da yükümlüdür.

(2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.

.....”

hükmünü ifade etmektedir.

Kanun'un yukarıdaki hükümleri gereği, ticaret şirketleri tacir vasfında olup her tacirin ticari faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi davranması gerekmektedir.

Basiret; görme, idrak etme, bir şeyin iç yüzüne vakıf olma, sezme anlamlarına gelen bir kelime olup, her tacir tüm ticarî faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi hareket etmek, tedbirli ve ileri görüşlü davranıp ticari iş ve işlemlerini ona göre yürütmek zorundadır. Buna göre tacir; ülkenin içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik konjonktürü, yerel ve genel piyasa durumunu, işletmenin mali yapısını, işgücü piyasasının genel niteliklerini, üretim, maliyetler ve satışlarla ilgili mevcut durumu ve beklentileri değerlendirerek karar almak durumundadır. Türk Ticaret Kanunu tacire objektif bir özen ölçüsünün gerçekleştirilmesi yükümlülüğünü yüklemektedir. Objektif özen yükümlülüğü; tacirin, ticari hayat ve yaptığı işle ilgili yasal düzenlemeleri, ticari örf ve adeti ve işin gerekliliklerini vasat bir tacirden beklenen ölçüde bilme ve ona göre hareket etme yükümlülüğüdür.

Diğer yandan Şirket ile ilgisi olmayan, Belediye başkanlık makam aracı olarak kullanılan araca gelen trafik cezalarının da Şirket banka hesaplarından ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin cevabında bulguda bahsedilen ödenmemesi gerekip de ödenen trafik cezalarının, ilgili kişilere rücu işlemlerinin başlatıldığı, buna ait bir örneğin cevap ekinde gönderildiği, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunun 18'inci maddesinde belirtilen basiretli tacir gerekliliği sebebiyle, şirkete ait araçlar ile şirketle ilgisi olmayan araçlara kural ihlallerinden

dolayı uygulanan trafik cezalarının şirketin banka hesaplarından ödenmesinin önüne geçilmesi için gerekli önlemler alınarak ilgili kişilere rucu edilip maaşından "Zarar Tazminatı" adı altında tahsili yapılmakta olduğu ifade edilmiş, cevap ekinde yapılan bir adet rucu işlemiyle ilgili fotokopiler gönderilmiş ise de Şirketin bütçesinden 2024 yılında yapılmış tüm yersiz ödemelerin tamamının geri alındığına ilişkin bilgi/belge gönderilmemiştir.

Şirkete ait araçlar ile şirketle ilgisi olmayan araçlara kural ihlallerinden dolayı uygulanan trafik cezalarının şirket banka hesaplarından ödenmeyip, ilgililere rucu edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Araç Muayenelerinin Zamanında Yapıtırlmaması Nedeniyle Gecikme Bedelleri Ödenmesi

Şirkete mülkiyetinde olan sonu 782 ve 714 ile biten plakalı araçların muayenelerinin zamanında yaptırılmadığı ve bunun sonucu olarak gecikme bedeli ödendiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun 18 inci maddesinde;

“ ...

(2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.

.....”

hükmünü ifade etmektedir.

Kanun'un yukarıdaki hükmü gereği, ticaret şirketleri tacir vasfında olup her tacirin ticari faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi davranması gerekmektedir.

Her tacir tüm ticarî faaliyetlerinde basiretli iş adamı gibi hareket etmek, tedbirli ve ileri görüşlü davranıp ticari iş ve işlemlerini ona göre yürütmek zorundadır. Buna göre tacir; işletmenin mali yapısını, işgücü piyasasının genel niteliklerini, üretim, maliyetler ve satışlarla ilgili mevcut durumu ve beklentileri değerlendirerek karar almak durumundadır. Türk Ticaret Kanunu tacire objektif bir özen ölçüsünün gerçekleştirilmesi yükümlülüğünü yüklemektedir. Objektif özen yükümlülüğü; tacirin, ticari hayat ve yaptığı işle ilgili yasal düzenlemeleri, ticari örf ve adeti ve işin gerekliliklerini vasat bir tacirden beklenen ölçüde bilme ve ona göre hareket etme yükümlülüğüdür.

Kamu İdaresinin cevabında 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunun 18'inci maddesi gereği, sonu 782 ve 714 ile biten plakalı araçların muayene işlemleri başlatılmış olup bundan sonraki süreçte böyle bir gecikmeye sebebiyet verilmemesi için ilgili birimlere gerekli bilgi verildiği, ilgili kişilere rücu edilerek maaşından "Zarar Tazminatı" adı altında tahsili yapıldığı ifade edilmiş ise de cevap ekinde yer alan EK-3'de sonu 782 ile biten taşıtın 2025 yılına ait 13.05.2025 tarihli araç muayene faturası ile bu faturada ödenen gecikme bedelinin ilgili personelin maaş bordrosundan kesildiğini gösteren bir adet maaş bordrosu fotokopisi gönderilmiştir. Dolayısıyla 2024 yılında yersiz ödenen gecikme bedelinin tahsil edildiğini ve muhasebe kayıtlarına alındığını gösteren bilgi/belge gönderilmemiştir.

Şirketin mülkiyetinde olan araçların muayenelerinin zamanında yaptırılarak gecikme bedelleri ödenmemesi gerekmektedir.

BULGU 4: Şirketin Yüksek Tutarda Sosyal Güvenlik Prim ve Vergi Borcunun Bulunması

Şirketin yıllar itibarıyla personel giderlerinin artışına paralel olarak vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarının da arttığı, faaliyet gelirleri göz önünde bulundurulduğunda borçların ödenme kabiliyetinin olmadığı görülmüştür.

Şirketin son beş yıla ilişkin mali tabloları incelendiğinde; yıllık gelirlerine kıyasla vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarının her geçen yıl bir önceki yıla göre daha yüksek tutar ve oranlarda yükseldiği, 31.12.2024 tarihi itibarıyla vergi borçlarının 3.055.708,72 TL'ye, sosyal güvenlik prim borçlarının 8.197.723,51 TL'ye, vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler toplamının ise 80.635.006,12 TL'ye ulaştığı,

Sosyal güvenlik prim borçlarının SGK'ya yapılan başvuru ile, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 48'inci maddesine göre 36 aylık bir ödeme planı çerçevesinde taksitlendirilmesi sonucunda 31.12.2024 tarihi itibarıyla ödenmemiş prim borçlarının 18.641.017,76 TL olduğu görülmektedir.

Şirketin toplam personel sayısının yıllar itibarıyla artması ve özellikle son 3 (üç) yıllık dönemdeki yüksek enflasyon nedeniyle asgari ücrette yaşanan artışlar personel maaş ve ücretleri ile sosyal güvenlik prim giderlerinin oldukça yüksek rakamlara ulaşmasına neden olmuştur. Şirket son beş yıllık mali tablolarında zarar açıklamış, zarar rakamları da her geçen yıl artmıştır.

Zararın en önemli kaynağının yüksek personel giderleri olduğu görülmektedir. Şirketin mevcut personel yükünü kaldırması ve zarardan kurtulup kar açıklaması oldukça zor görülmektedir. Her ne kadar sosyal güvenlik prim borçları bir ödeme planına bağlanmışsa da şirketin mevcut personel durumu ve faaliyetlerinden elde ettiği gelirler göz önünde bulundurulduğunda, ilave gelecek borçlar hariç taksitlendirme kapsamına alınan bu borçların bile ödenebilmesinin pek ihtimal dahilinde olmadığı görülmektedir.

Kamu İdaresinin cevabında son yıllarda ülkemizde yaşanan enflasyonist baskı sebebiyle asgari ücret artışları ve bundan etkilenen çalışan ücretlerinin artması, bunun karşılığında Vergi Dairesi ve Sosyal Güvenlik Kurumlarına olan borçların da katlanarak arttığı, Şirketin borçlarını ödemeye istekli olduğunu 6183 Sayılı Kanunun 48'inci maddesine göre başvurarak ve taksitlerini ödeyerek gösterdiği, Dönem dönem vergi ve SGK yapılandırılmaları çıkmış olsa da Belediye şirketlerine belediyeler için ön görülen uzun taksitler imkanı sunulmayıp en fazla 36 ay taksit imkanı verildiği, fakat 36 ay taksitlerin ise hem cari ay ödemeleri hem de taksit miktarı birlikte düşünüldüğünde ödenemez hale geldiği, Belediye şirketlerine de belediyeler için verilen 120 aya kadar olan vadeler sunulması halinde hem geçmiş borçların hem de cari ay ödemelerinin kolaylıkla ödeneceği, tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde, Şirketin personel giderinden doğan Vergi ve Sigorta borçlarını 2023 yılına kadar olan borç tutarları için yapılandırma yapıldığı ve aylık olarak ödemelerin eksiksiz olarak yapıldığı, 20/02/2025 tarih ve 2025-03 sayılı Yönetim Kurulu kararında da anılan borçlarla ilgili sermaye arttırımına gidildiği, şirketin borçların ödenmesi hususunda istekli olduğu ve gerekli önlemleri alacağı ifade edilmiştir.

Şirket personel politikasının profesyonel yönetim anlayışına ve Türk Ticaret Kanunu'nun tacirin basiretli iş adamı gibi davranma yükümlülüğüne uygun olmadığı, mevcut personel yüküyle şirket faaliyetlerinin yerine getirilmesinin sürdürülebilir olmadığı, bu durumun sürekli olarak ilave sermaye ihtiyacını doğuracağı, bu nedenle şirketin faaliyet gelirlerini artırıcı, personel giderleri başta olmak üzere giderlerini azaltıcı yönde önlemlerin alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Belediyenin Öğrencilere Verdiği Bursların Şirket Tarafından Ödenmesi

Belediye tarafından öğrencilere verilen bursların Şirket tarafından ödendiği tespit edilmiştir.

Şirketin ana statüsünde kuruluş amaçları belirtilmiş olup Şirket ana sözleşmesinde şirketin esas işgal konusu;

“A-Akaryakıt

-Her türlü ham petrol, süper benzin, gaz, motorin, fueloil likit, petrolden yapılan Ürünler, asfalt, zift ve katkı maddeleri ticaretini yapmak, yükleme, boşaltma, depolama, dağıtım ve dolum tesislerini kurmak.

-Akaryakıt istasyonları kurmak.

-Petrol kimya sanayii ürünleri ve bunların mamul boya profilleri ile ilgili faaliyetlerde bulunmak.

-Petrol açma, çıkarma ve nakletme petrol hatırlama ve benzeri faaliyetlerde kullanılan araç, gereç ve yedek parçalarının ticaretini yapmak.

-Petrol ve petrol ürünleri ile ilgili benzin istasyonları kurmak, kurdurmak, alım satımını yapmak.

-Kara, deniz ve havayolu ile yurt içi ve yurt dışı kimyasal madde, petrol taşımacılığı yapmak.

-Petrol ve petrol ürünlerinin tüm çeşitlerinin yurt içi ve yurt dışı nakliyelerini yapmak, filolar kurmak, kiralamak ve kiraya vermek.

-Her türlü sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG), oksijen gazı, eton, argon, helyum ve diğer asal gazların depolanması, muhafazası, dolum tesislerinin kurulması.

-LPG satış istasyonları açmak, Servis hizmetlerinde bulunmak. Benzin ile çalışan araçların LPG'ye dönüşümünü yapmak, bunun için kullanılacak her türlü malzemenin toptan ve perakende alımı satımı, dağıtımı, ithalat ve ihracatını yapmak.

B-İnşaat

-İnşaat taahhüt ve müteahhitlik işleri yapmak, resmi ve özel inşaatlar yapmak.

-Resmi ve özel kamu kurum ve kuruluşların inşaat işleri, tüneller, limanlar, fabrikalar, yollar, köprüler, bentler, barajlar, lojmanlar, idare binaları gibi yapılar, resmi kurum ve hizmet binaları, beton, asfalt, karayolu, liman binaları, iş hanları, ticari yapılar, atölyeler,

imalathaneler ile her türlü toplu konut, kooperatif meskenleri, kara ve demir yolları, hava meydanları, istasyonlar, otogarlar, otoparklar, garajlar, çarşı mağaza, pazar işyeri, otel, motel, villa, pansiyon, hastane, cami, dispanser, sağlık merkezleri, ilk yardım tesisleri ve benzeri devlet yapıları gibi bayındırlık tesisleri, tatil köyleri, okul inşaatı, eğitim merkezleri, öğrenci yurtları, gölet ve iskele, turistik konaklama, uçuş pistleri, sportif ve tamamlayıcı tesisler ve petrol, doğalgaz boru hatları, kanal içme suyu, su kanalları, drenaj tesisleri, sulama ve kanalizasyon işlerinin inşasını yapmak, taahhütlerde bulunmak.

-Şirket ahşap, yarı ahşap ve betonarme toplu konut, özel konut, her türlü devlet inşaatları yapabilir. Kendi adına yapmış olduğu inşaatları pazarlayabilir.

-Kat karşılığı mesken ve işyerleri inşaatları yapmak, sözleşmeler yapmak, bu mesken ve işyerlerinin tadilat ve montaj işleri, peyzaj ve çevre düzenlemelerini yapmak.

-Yurt içi ve yurt dışında her türlü inşaat tesisat elektrik ve hafriyat konularında taahhütlerde bulunmak ve yerine getirmek,

-Yurt içi ve yurt dışında her türlü yol stabilize çalışmaları, beton, yol, asfalt çalışmaları yapmak ve taahhütleri yerine getirmek.

- Fabrika ve tesislerin komple inşaatının ve montaj işlerinin yapımı ve petrol boru hatları yüksek ve alçak gerilim elektrik tesisatları, enerji nakil hatları, telefon, telgraf ve diğer havi nakil hatları yapım ve montaj işlerini, onarım değişim ve restorasyon işlerini yapmak, yaptırmak.

C-Çiçekçilik

-Açıktaki ve örtü altında her türlü çiçek seracılığı ile ilgili üretim, alım satımı, pazarlaması, ithalat ve ihracatını yapmak.

-Her türlü iç ve dış mekân süs bitkileri, kesme ve saksı çiçekleri üretmek, alıp satmak, ithalat ve ihracatını yapmak, satımsal ve peyzaj projeleri ile sulama projeleri yapmak, peyzajla ilgili konularda danışmanlık ve bakım hizmetleri yürütmek.

-Konusu ile her türlü tohum, fide, fidan alıp satmak, ithalat ve ihracatını yapmak.

-Konusu ile ilgili her türlü bitki çimlendirme, köklendirme ve yetiştirme ortamları yaratmak, alıp satmak, ithalat ve ihracatını yapmak.

-Her türlü yapay ve doğal çiçek malzemelerinin toptan ve perakende ticareti, ithalatını, ihracatını yapmak.

-Çiçeklerle ilgili sera ve camekanlar için gerekli malzemelerin alımı, satımı, kurulması, kiralınması,

-Çiçek satışıyla ilgili toptan hal kurup mezar yapmak, çiçek satışıyla ilgili her türlü komisyon işi yapmak.

D-Taşımacılık

-Her türlü yat, kotra, marina, deniz otobüsü, şilep, tanker, yolcu vapuru, uçak, otobüs, kamyon, kamyonet, otomobil, minibüs, midibüs, treyler, çekici, motosiklet, şehir içi minibüs ile taşımacılık, tır gibi, deniz, kara, hava araçları ile şehir içi, yurt içi ve yurt dışı eşya ve yolcu taşımacılığını yapmak, işletmek, işlettirmek, kiralamak, kiraya vermek.

-Kara, deniz, hava araçları ile ilgili servisler vermek, bunların kumanyalarını, sularını, akaryakıtlarını yedek parçalarını, aksesuar ve lastiklerinin tamir bakımını, donanım ihtiyaçlarını temin etmek.

-Yurt içinde ve dışında her nevi kara, hava ve deniz nakil vasıtaları ile yük ve eşya taşımacılığı, nakliye komisyonculuğu ve acenteliği yapmak.

-Şirket faaliyeti ile ilgili her türlü nakil vasıtaları alır, satar, kiralar, kiraya verir.

-Şirket ilgili mercilerden izin almak kaydıyla kamu ve özel kuruluşların personel, işçi, öğrenci, yolcu ve her türlü mal taşımacılığı ve benzeri hizmet alanında, şehir içi, şehirler arası otobüs, servis ve nakliye işletmeciliği yapabilir. Konusu ile ilgili araç, gereç, nakil vasıtaları alabilir, işletebilir, satabilir, kiralayabilir, kiraya verebilir, komisyonculuğunu yapabilir.

-Tanker ile yurt içinde su alım satımı, komisyonculuğu yapmak.

E-Temizlik

-Kamu kurum ve kuruluşları, ev, iş hanı, iş merkezi, toplu konut, özel binalar, hastaneler, sosyal tesisler, okullar, turistik tesisler, otel ve motellerin iç ve dış bina bahçe, kazan daireleri temizlikleri ile her türlü şahıs ve hükmi şahıs işletmelerinin temizlik iş ve işlemlerinin yapılması veya yaptırılması.

-Binaların ve sosyal tesislerin park ve bahçelerin çevre temizleme, haşere, sürüngen ve kemirgen kontrolü ve ilaçlama, dezenfekte hizmetlerini yapmak ve yaptırmak, temizlik malzemesi ve ekipmanları ile personelin temin ve çalıştırılması

- Sosyal hizmetlerle ilgili personel temin etmek”

şeklinde belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi Şirket faaliyet alanı içerisinde öğrencilere burs vermek gibi görevi bulunmamaktadır.

2024 Yılında öğrencilere verilen burs miktarı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilere Ödenen Burslar

Aylar	Kişi Sayısı	Toplam (TL)	Ödeme Tarihi
Ocak	206	206.000	15.01.2024
Şubat	207	207.000	19.02.2024
Mart	208	208.000	12.03.2024
Nisan	208	208.000	24.04.2024
Mayıs	208	208.000	22.05.2024
Haziran	208	208.000	13.06.2024
	TOPLAM	1.245.000	

Kamu İdaresinin cevabında Şirketin kamu ve özel hukuka tabi olarak kurulmuş ve tüzel kişilik sıfatıyla icra ettiği faaliyetlere dair temel düzenlemeler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu başta olmak üzere diğer mevzuatlar olup bu çerçevede faaliyetlerin yerine getirildiği, söz konusu burslar incelendiğinde, verilen bursların hepsinin yardıma muhtaç kimseler olduğunun anlaşılacağı, günümüz ekonomik koşulları dikkate alındığında eğitim hakkının herkese eşit şekilde dağıtılmasına bir nebze de olsa faydası dokunduğundan ilçedeki öğrencilere yeme içme ve barınma için verilen cüzi miktarlar olduğu, söz konusu bursların 2024 yılı itibarıyla sonlandırıldığı, bundan sonraki süreçte her hangi bir burs ödemesi yapılmayacağı, bundan sonra gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiştir.

Şirket faaliyetlerinin, şirket ana sözleşmesi çerçevesinde yürütülmesi, faaliyet alanı dışında yapılan işler için ödeme yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 6: Herhangi Bir Yasal Dayanak Olmadan Belediye Bünyesinde Görevlendirilen Şirket Personeliyle İlgili Giderlerin Belediyeden Tahsil Edilmemesi

Şirkette toplam 203 personelin görev yaptığı ve bunlardan 20 personelin Şirket bünyesinde istihdam edildiği, kalan 183 personelin ise Altınova Belediyesinin muhtelif birimlerinde

istihdam edildiği, belediyenin değişik birimlerinde herhangi bir yasal dayanak olmadan görev yapan 160 kişiyle ilgil tüm giderlerin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun 18'inci maddesinde;

“ (1) Tacir, her türlü borcu için iflasa tabidir; ayrıca kanuna uygun bir ticaret unvanı seçmek, ticari işletmesini ticaret siciline tescil ettirmek ve bu Kanun hükümleri uyarınca gerekli ticari defterleri tutmakla da yükümlüdür.

(2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.

.....”

hükümünü ifade etmektedir.

Yapılan incelemede Şirkette toplam 203 personelin görev yaptığı ve bunlardan 20 personelin Şirket bünyesinde istihdam edildiği, kalan personelden; Zabıta Amirliğinde 8 kişi, İtfaiye Amirliğinde 17 kişi, Yazı İşleri Müdürlüğünde 10 kişi, İmar Müdürlüğünde 4 kişi, Muhasebe Müdürlüğünde 1 kişi, Özel Kalem Müdürlüğünde 2 kişi, Kültür Ve Sosyal İşler Müdürlüğünde 12 kişi, Destek Hizmetler Müdürlüğünde 18 kişi, Güvenlik Personelinde 15 kişi, Fen İleri Müdürlüğü Garaj Amirliğinde 42 kişi, Temizlik, Park ve Bahçeler Amirliğinde 42 kişi, Tıbbi Aromatik Bahçeler Tesisinde 8 kişi, Albel Limited Şirketi Katı Atık Toplama Tesisinde 4 kişi olmak üzere toplam 183 kişinin Altınova Belediyesinin muhtelif birimlerinde istihdam edildiği görülmüştür.

Altınova Belediyesinin muhtelif birimlerinde istihdam edilen 183 personelden; 23 personelin 696 sayılı KHK kapsamında çalışmaları nedeniyle Belediye tarafından Şirkete hakedişler karşılığında ödemede bulunulduğu, herhangi bir yasal dayanak olmadan çalıştırılan kalan 160 personelle ilgili tüm giderlerle ilgili olarak ise belediyeden herhangi bir tahsilatın yapılmadığı görülmüştür. Şirketten alınan bilgilere göre belediyenin değişik birimlerinde çalıştıkları halde belediyeden herhangi bir tahsilat yapılmayan 160 personel nedeniyle 2024 yılında Şirketin katlanmak zorunda kaldığı tüm giderler dahil toplam maliyetin 112.565.666,00 TL olduğu görülmüştür.

Diğer yandan Şirketin 368- Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesabına ait borç toplamının 73.549.200,53 TL'ye ulaştığı aynı zamanda 438- Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitli Borçlar hesabındaki borç tutarının da aynı tarih

itibariyle 26.602.025,18 TL olmak üzere Şirket açısından toplam 100.151.225,71 TL tutarında borç yükü bulunduğu görülmüştür.

Kamu İdaresinin cevabında Şirketin söz konusu 160 kişi ile ilgili olarak hâlihazırda belediyenin işlemlerini yürüttüklerinden diğer 23 kişi gibi personel çalıştırılmasına dayalı işlemler kapsamında değerlendirilip 696 Sayılı KHK kapsamında değerlendirilmesi için gerekli İş-KUR prosedürleri yapılacağı, gerekli önlemler alınacağı, Belediye İnsan Kaynakları Müdürlüğü ile irtibata geçildiği, işlemler tamamlandığında belediyeden bu kişiler için hakediş ödemeleri alınacağı ve Vergi Dairesi, Sosyal Güvenlik Kurumu ödemelerinin birikmeyeceği ifade edilmiş ise de bulguda yer alan mevzuata aykırılıkların düzeltildiğini gösteren bilgi belge gönderilmemiştir.

Herhangi bir yasal dayanak olmadan Belediyenin muhtelif birimlerinde çalıştırılan 160 personelle ilgili aylık ücretleri başta olmak üzere tüm giderlerin hakedişler düzenlenerek Belediyeden tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Belediye ve Şirket Bünyesi Dışında Personel Çalıştırılması

Altınova Belediyesi birimlerinde istihdam edilen personel dışında, şirket personeli olup Kaymakamlık bünyesinde görev yapan personelin olduğu görülmüştür.

Şirketin ana statüsünde kuruluş amaçları belirtilmiş olup Şirket ana sözleşmesinde şirketin esas işgal konuları belirtilmiş ve bunlar arasında ilçedeki diğer kamu kurumlarına personel sağlama görevi bulunmamaktadır.

Diğer yandan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunun 18'inci maddesinde;

“ (1) Tacir, her türlü borcu için iflasa tabidir; ayrıca kanuna uygun bir ticaret unvanı seçmek, ticari işletmesini ticaret siciline tescil ettirmek ve bu Kanun hükümleri uyarınca gerekli ticari defterleri tutmakla da yükümlüdür.

(2) Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.

.....”

hükmünü ifade etmektedir.

Ayrıca Şirketin faaliyet alanı, kuruluş sözleşmesinde ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Şirket faaliyet alanı içerisinde diğer kamu kurumlarına personel sağlama görevi bulunmamaktadır. Şirket faaliyetlerinin, şirket sözleşmesi çerçevesinde yürütülerek, faaliyet

alanı dışında işler yapmaması gerekmektedir. Söz konusu kişiye ödenen ücret başta olmak üzere yapılan tüm giderlerle ilgili de herhangi bir tahsilatın olmadığı da görülmüştür.

Kamu İdaresinin cevabında Şirketten Kaymakamlık bünyesine kamu faydası ve hemşeri hukuku görüldüğü için personel görevlendirmeleri yapıldığı, söz konusu personellerin kuruluş sözleşmesine uygun olarak Kaymakamlık' dan geri çekilmesi için işlemlerin başlatılmış olup bahse konu personelin Altınova Belediyesi'ne görevlendirildiği, Şirketin bundan sonra da böyle görevlendirmelerin olmaması için gerekli önlemleri alacağı ifade edilmiş ise de bulguda yer alan mevzuata aykırılıkların düzeltildiğini gösteren bilgi belge gönderilmemiştir.

Şirket görev kapsamında olmayan söz konusu uygulamanın sonlandırılması gerekmektedir.

BULGU 8: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirket bünyesinde çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında ve düzenli olarak kullandırılmadığı, bu nedenle birikmiş yıllık izinlerin Şirketin işçilere karşı olan yükümlülükleri üzerinde mali risk oluşturduğu görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, işçinin yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de 4857 sayılı Kanun'a paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde bu Kanun'un 59'uncu maddesi gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer yandan Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tasarruf Tedbirleri" konulu 2021/14 sayılı Genelgesinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca 17 Mayıs 2024 tarih ve 32549 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirlerinde de benzer düzenlemelere yer verilmiş ve bu genelgeye uymayan yöneticiler için sorumluluk doğuran yükümlülükler de getirilmiştir.

Dinlenme, bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini hüküm altına almaktadır. 4857 sayılı Kanun'un 59'uncu maddesinde yer alan iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine dair hüküm, yıllık iznin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil izin kullanılmadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesine yönelik olarak düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği kalan yıllık izin sürelerine tekabül eden yevmiye tutarı kadar alacakları doğmaktadır. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağı için çok yüksek tutarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler 4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, 31.12.2024 tarihi itibarıyla çalışan 96 adet işçinin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı, bu nedenle de bazı işçiler bazında yıllar itibarıyla birikmiş yıllık ücretli izinlerin çok fazla olduğu tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket personellerinin kullanılmayan izinleri gösterilmiştir.

Tablo 4: Kullanılmayan Yıllık Ücretli İzinler

	İşe Giriş Tarihi	Ad	Soyadı	Hakedilen Ücretli İzin Kalanı (Gün)
1	03.09.2014	T***	B***	210
2	17.09.2014	T*** H***	E*** D***	80
3	13.02.2015	F***	Y***	85
4	13.02.2015	H***	Y***	140
5	11.05.2015	M***	Y***	49
6	25.01.2016	F***	Ç***	26
7	25.11.2017	E***	O***	49
8	30.12.2017	H***	K***	11
9	30.12.2017	B***	T***	32
10	30.12.2017	F***	S*** G***	8
11	30.12.2017	S***	D***	11
12	25.07.2022	Y***	Ö***	36
13	04.01.2018	B***	K***	9
14	02.04.2018	A***	D***	125
15	02.04.2018	A***	E***	35
16	02.04.2018	B***	Ç***	49
17	02.04.2018	Ç***	T***	29
18	02.04.2018	E***	U***	65
19	02.04.2018	E***	T***	44
20	02.04.2018	E***	Y***	20
21	02.04.2018	G***	B***	21
22	02.04.2018	G***	A*** Y***	31
23	02.04.2018	H***	Ç***	60
24	02.04.2018	K***	K***	27
25	02.04.2018	K***	P***	79
26	02.04.2018	K***	Ö***	58
27	02.04.2018	M***	Ö***	47
28	02.04.2018	M***	K***	27

29	02.04.2018	N***	K***	22
30	02.04.2018	N***	G***	13
31	02.04.2018	R***	Ç***	34
32	02.04.2018	R***	S***	22
33	02.04.2018	R***	A***	124
34	02.04.2018	T***	A***	27
35	02.04.2018	T***	E***	44
36	06.10.2021	M***	A***	30
37	12.04.2018	S*** O***	D***	112
38	22.12.2018	H***	P***	96
39	22.12.2018	M***	T***	99
40	14.01.2019	M*** R***	Ö***	26
41	28.01.2019	A*** Ş***	K***	28
42	28.01.2019	G***	A***	3
43	28.01.2019	F***	A***	28
44	28.01.2019	G***	G***	36
45	28.01.2019	Ö***	Ç***	26
46	31.01.2019	M*** V***	Ay***	44
47	22.04.2019	B***	D***	4
48	22.04.2019	E***	T*** B***	13
49	29.06.2019	M***	İ***	2
50	18.07.2019	İ***	Ç***	62
51	10.08.2019	E***	B***	32
52	10.08.2019	T****	A***	17
53	02.09.2019	S****	A*** A***	49
54	02.09.2019	V***	B***	34
55	28.10.2019	A***	Ö***	48
56	28.10.2019	N***	S***	7
57	28.10.2019	N***	K***	49
58	28.10.2019	S***	G***	27
59	28.10.2019	Ş***	K***	23
60	28.10.2019	T***	T***	33
61	23.12.2019	M***	A***	44
62	23.12.2019	T***	K***	52
63	26.12.2019	F***	S***	3
64	30.12.2019	A***	M***	12
65	30.12.2019	N***	Y***	14
66	10.09.2021	C***	Y***	29
67	07.01.2020	K***	K***	62

68	03.06.2020	T***	A***	18
69	06.07.2020	H*** B***	E***	9
70	06.07.2020	A*** F***	G***	21
71	06.07.2020	A***	H***	18
72	06.07.2020	A***	T***	20
73	06.07.2020	B***	Y***	16
74	01.10.2021	Ö***	K***	26
75	05.08.2020	H***	Y***	29
76	05.08.2020	Z***	T***	16
77	07.09.2020	C***	G***	9
78	12.09.2020	B***	D***	11
79	12.09.2020	B***	C***	37
80	12.09.2020	E***	K***	12
81	12.09.2020	M***	Y***	39
82	17.09.2020	G***	A***	5
83	17.09.2020	M***	S***	16
84	21.09.2020	G***	Ö***	21
85	17.10.2020	V***	B***	17
86	17.10.2020	N***	Y*** D***	18
87	21.12.2020	E***	A***	38
88	21.12.2020	U*** M***	U***	30
89	15.02.2021	S*** N***	İ***	17
90	29.03.2021	İ***	G***	52
91	06.10.2021	Ha*** İ***	T**	25
92	14.06.2021	H*** İ***	U***	11
93	21.06.2021	O***	A***	
94	21.06.2021	B***	T***	19
95	21.06.2021	F***	A***	19
96	21.06.2021	G***	O***	23

Kamu İdaresinin cevabında Şirketin bünyesinde çalışıp yıllık izinlerini kullanmayan personele gerekli yazılı uyarılar yapıldığı, bundan sonraki süreçte çalışanların anayasal haklarının ihlaline yol açan bu uygulamaya izin verilmemesi ve yıllık izinlerin 4857 sayılı Kanun'un ve 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirlerinde öngörüldüğü şekilde kullandırılması için peyderpey izine çıkarılması yönünde şirkette yapısal önlemler alındığı, Altınova Belediyesi birimlerinde istihdam edilen personele Altınova Belediyesi İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü tarafından yıllık izin planlaması yapılması hususunda bilgi verildiği ifade edilmiş ve cevapların ekinde adı geçen birim tarafından tüm personele yapılan duyurunun görüntüsü gönderilmiştir.

İşçilerin kullanılmayan ücretli yıllık izinleri konusunda mevzuata uygunluğun sağlanması, işten ayrılmalarda Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla, kendi rızalarıyla bile olsa, çalışanların anayasal haklarının ihlaline yol açan bu uygulamaya izin verilmemesi ve yıllık izinlerin 4857 sayılı Kanun'un ve 2024/7 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirlerinde öngörüldüğü şekilde kullandırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>